

TAALGEBRUIK IN GERECHTSZAKEN: DE VEREISTE EENTALIGHEID VAN DE AKTEN VAN RECHTSPLEGING

Cass. 18 oktober 2004, A.R. C030575N

TAALGEBRUIK – gerechtszaken – ééntaligheid van de akte van rechtspleging – akte van hoger beroep – uiteenzetting van de grieven – argumenten ter ondersteuning der grieven.

Argumenten ter ondersteuning van de grieven aangebracht in een akte van hoger beroep, behoren tot de grieven die in het debat worden gebracht. De uiteenzetting dezer grieven dient, op straffe van nietigheid der akte, te geschieden in de taal der rechtspleging.

(D.T. – D.A/S t. I.)

(Advocaat: Huguette Geinger)

N o o t

De vereiste ééntaligheid der akten van rechtspleging.

1. Het geannoteerde arrest betreft het geval waar een akte van hoger beroep, *in casu* een verzoekschrift tot hoger beroep, in het Engels citeert uit een (éénzijdig) expertiserapport, doch *zonder* toevoeging van een vertaling in de taal van de rechtspleging of weergave van de zakelijke inhoud van het citaat in deze taal.

Op basis van dit citaat wordt door de eiseressen in hoger beroep besloten tot een *juridisch relevante stelling* (afwezigheid van losinstructies van de ene partij aan de andere).

2. Bij arrest van 2 juni 2003 beslist het Hof van beroep te Antwerpen tot de *onontvankelijkheid* van het ingestelde hoger beroep wegens *nietigheid* van de akte tot hoger beroep.

Het Hof is inderdaad van oordeel dat het verzoekschrift tot hoger beroep de artikelen 2 en 24 van de Wet van 15 juni 1935¹ op het gebruik der talen in gerechtszaken heeft geschonden – en derhalve op voet van art. 40, eerste lid, der zelfde wet nietig is – “*omdat de voormelde argumentatie in het Engels is gesteld, zonder vertaling of weergave van de zakelijke inhoud in het Nederlands*” dusdanig dat de kwestieuze akte *niet geheel in de taal der rechtspleging* werd gesteld.

Teneinde tot deze, toch wel zware, sanctie te kunnen besluiten had het Hof voorafgaandelijk vastgesteld dat het betrokken anderstalige citaat deel uitmaakte van de argumentatie van eiseressen in hoger beroep, *ergo* niet louter kon worden afgedaan als “*illustratief*”.

¹ B.S., 22 juni 1935, herhaaldelijk gewijzigd.

3. De problematiek wordt daarop voorgelegd aan het Hof van Cassatie. Eiseressen in cassatie stellen dat het Engelstalige citaat hooguit te beschouwen is als een *argument ter ondersteuning* hunner *bezwaren of grieven* in de zin van art. 1057 Ger.W., geformuleerd tegen het vonnis van de eerste rechter, daar waar het voor de ééntaligheid van de akte van rechtspleging volstaat dat deze grieven (en dus niet de ondersteunende argumentatie) gesteld worden in de taal der rechtspleging.

Ons hoogste rechtscollege verwerpt deze stelling middels volgende redenering. Overeenkomstig, *in casu*, art.2 en 24 van de Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken dient een akte van rechtspleging *integraal* gesteld te zijn in de taal van de rechtspleging. Een akte van rechtspleging² moet worden *geacht* integraal in de taal van de rechtspleging te zijn gesteld indien alle vermeldingen vereist voor de *regelmatigheid van de akte* in die taal zijn gesteld. De voor de regelmatigheid van de akte van hoger beroep vereiste vermeldingen omvatten o.a. de uiteenzetting van de grieven (cf. art. 1057,7° Ger.W.). Deze grieven dienen bijgevolg gesteld in de procestaal. Argumenten, in de akte van hoger beroep aangehaald ter

ondersteuning van grieven behoren tot deze grieven en dienen bijgevolg evenzeer te worden gesteld in de taal der rechtspleging.

4. Dit arrest sluit aan bij de eerdere cassatierechtspraak³, rechtspraak die terzelfder tijd temperingen formuleert op de toch wel strenge⁴ vereiste der integrale ééntaligheid van de akte van rechtspleging.

De verplichte, *integrale* ééntaligheid van de akte der rechtspleging, geldt – zoals reeds hiervoor gesteld – niet ten aanzien van een vermelding in een andere taal die zonder invloed blijft op de processuele regelmatigheid der akte⁵. Zij zou ook niet gelden ten opzichte van een vermelding in een andere taal die louter ten titel van *toelichting* wordt aangevoerd⁶.

² Er weze aan herinnerd dat de Wet van 15 juni 1935 *alle* akten van rechtspleging viseert, d.w.z. zij die uitgaan van de partijen of hun lasthebbers, van de gerechtelijke ambtenaren of de deskundigen (de zgn. akten van rechtspleging *s.s.*), doch ook de vonnissen en arresten. Zie: L. LINDEMANS, *Taalgebruik in gerechtszaken*, in *A.P.R.*, Gent, Story-Scientia, 1973, p.20, nr. 25; G. CLOSSET-MARCHAL, “Considérations sur l’emploi des langues devant les juridictions civiles, commerciales et du travail du premier degré” *Ann.Dr. Louvain*, 1989, (173) 177.

³ Cass. 3 mei 1977, *A.C.* 1977, 898; Cass. 25 maart 1983, *A.C.* 1982-83, nr. 417; Cass. 16 november 1987, *A.C.* 1987-88, 338; Cass. 19 december 1988, *R.W.* 1988-89, 1030; Cass., 4 januari 1990, *A.C.* 1989, 584; Cass. 15 januari 1990, *A.C.* 1989-90, 635; Cass. 20 januari 1992, *A.C.* 1991, 443; Cass. 15 februari 1993, *A.C.* 1993, I, 184; Cass. 7 november 1996, *A.C.* 1996, 423; Cass. 14 april 2000, *A.C.* 2000, 255; Cass. 27 maart 2003, *A.R.* C020159F en C020239F, www.cass.be; Cass. 16 september 2004, *A.R.* C040132F, www.cass.be.

⁴ P. VERGUTS, “Taal van de procedureakten: *Dura lex sed lex*”, (noot onder Antwerpen 2 februari 2004), *E.T.L.* 2004, 220.

⁵ Betreffen alzo de processuele regelmatigheid der akte van rechtspleging: art. 702 Ger.W. (dagvaarding), art. 780 Ger.W. (vonnis), art. 1026 Ger.W. (éénzijdig verzoekschrift), art. 1034^{ter} Ger.W. (tegensprekelijk verzoekschrift), art. 1057 Ger.W. (akte van hoger beroep). Al deze bepalingen vereisen voor de rechtsgeldigheid van de betrokken akte de opname van inhoudelijke motieven (“*grieven, middelen, gronden, antwoord op conclusies en middelen . . .*”). Deze dienen dan ook gesteld in de procestaal. Ten aanzien van conclusies formuleert het gerechtelijk wetboek (art. 741 e.v.) evenwel geen *inhoudelijke* vereisten, enkel formele. De vraag of dit – gezien de aangehaalde cassatierechtspraak – vermag te leiden tot het besluit dat de motieven opgenomen in een conclusie ontsnappen aan de regel der ééntaligheid van de procesakte, mag dan ook gesteld worden.

⁶ Cass. 20 november 2003, *A.R.* C010412N; Brussel 8 juli 1998, *T.B.H.* 1998, 667; Antwerpen 29 november 2004, *NjW* 2005, 379 (daarbij verwijzend naar het al dan niet essentieel karakter der citaten); L. LINDEMANS, *Taalgebruik in gerechtszaken*, in *A.P.R.*, Gent, Story-Scientia, 1973, p.50, nr. 76.

Is de in een andere taal gestelde vermelding wel vereist voor de regelmatigheid van de procesakte, dan wordt geen afbreuk gedaan aan de verplichte ééntaligheid der procesakte indien aan de anderstalige vermelding een vertaling wordt toegevoegd of de zakelijke inhoud ervan tevens wordt weergegeven in deze akte.

5. Let wel, de regel der ééntaligheid van de akte geldt enkel ten aanzien van de akte *van rechtspleging* en dus niet ten aanzien van anderstalige *stukken* die in het kader van de procedure worden bijgebracht.

Zo oordeelde het Hof van Cassatie dat “*geen enkele wettelijke bepaling de rechter ontslaat van de verplichting om kennis te nemen van stukken die in een andere taal dan die van de rechtspleging zijn gesteld, wanneer die stukken hem regelmatig zijn overgelegd; dat hij verplicht is eventueel (bijvoorbeeld zo hij de taal niet kent; eigen toevoeging) de vertaling ervan te gelasten*”⁷.

6. Alzo komt men tot de bevreedende situatie dat de rechter in (bijvoorbeeld) een *Nederlandstalige* procedure, die geconfronteerd wordt met door een eisende partij bijgebracht *Engelstalig* stuk, daarvan gewoon kennis kan en mag nemen en dit stuk in zijn beraad betrekken.

Wenst diezelfde rechter dit stuk evenwel ten titel van motivering te citeren in zijn vonnis, dan zal hij daaraan, op straffe van nietigheid, een vertaling (of de zakelijke inhoud) dienen toe te voegen.

Hetzelfde is waar voor de eisende partij die ten titel van argument uit het stuk wenst te citeren in bijvoorbeeld diens dagvaarding. Laat de eisende partij deze formaliteit na, dan dient de rechter, “*van ambtswege*” (cf. art. 40 Wet 15 juni 1935), deze dagvaarding nietig te verklaren, ook al heeft iedereen het citaat begrepen⁸.

Men is gewaarschuwd

Nico Clijmans
Assistent V.U.B.
Advocaat te Antwerpen

⁷ Cass. 10 mei 1988, *R.W.* 1988-89, 466; Cass. 13 maart 1992, *R.W.* 1991-92, 1402; L. LINDEMANS, *Taalgebruik in gerechtszaken*, in *A.P.R.*, Gent, Story-Scientia, 1973, p.98, nr. 165.

⁸ De nietigheidsleer van de artt. 860 e.v. Ger.W. – en bijgevolg de regel van art. 861 Ger.W. (geen nietigheid zonder belangenschade) – is *in casu* niet toepasselijk. Cf. Cass. 3 oktober 1968, *Arr.Verbr.* 1969, 138; Vred. Wolvertem 7 maart 1996, *R.W.* 1996-97, 17.